

ESSEK

staggabb betű-
50 lej. Allást-
nirdetések díja
gy továbbitunk
vési hírek díja
lej.

át érdeké-
ze össze!
szelt és fris-
libabört és
mellett. —
adea, Strada
eul Reál 1.

mi-
... 228
... 117
el... 37

NÓ

zaban, Cluj

csarnok

stölthust
és viszont-
letét nálam
ea, T. Vladi-

tor

oban besze-
hitelekpe-
részet ked-
mény.

in I.

erdinand 69

390

295

198

NÓ

zaban

wald

Vlahuta (volt
3. Telefon 147

olda és tükör-
latív raktár
ési vállalat.
örök újrafon-
1007

inog, ruha-
zadassági kö-
landó raktár.
szintén

ajtó- siga- léket

készülnek
Szabó kőtel-
bóknál.
facelárlor 8.

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
s. Pop (Grassai-utca) 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
9-77

Ha. N. Sz. — — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
szávaron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

Dr. Ramasetter Róbert
Diszter 2. II. 8.
Budapest

ESSEK-POLITIKAI-NAPILAP

ELOFIZETESI ARAK

Romániában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40-
Egyes szám	3-

1927 november 22 Kedd

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 262. szám

5688 Chesván 27

Forradalmi zavargásokat jelentenek Oroszországból, amelyek Trozskijék kizárása miatt robbantak ki

Joffe temetésén Moszkvában is tüntettek Trozskij mellett

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Konstancába ma érkezett utasok szerint Délországban lázadások törtek ki a szovjet ellen Trozskij kizárása miatt. Odesszában uccai harcok volnának, a tüntetők és a kormánycsapatok között. Konstantinápolyi lapok szerint a halottak száma igen nagy. Délukrajnában a vonatközlekedés megszűnt. Hír szerint a felkelők elfoglalták Nikolaewsk és Vosnesz városokat. Számos helyen a katonaság egyesült a felkelőkkel. Az „Adeverul“, amely e híreket közli, mindenesetre megjegyzi, hogy fentartással kell ezeket fogadni, mert indirekt forrásból származnak.

Moszkvából jelentik: Joffe temetésén Csicserin után Trozskij beszélt, akik a tömeg élén-
ken megjelennék. Trozskij után az ellenzékiek is mind sorra szónokoltak, közöttük Zinovjev és Rakovszki, akiket a tömeg hosszan ovációzott.

Bukarest, november 21. A Románia nevű gőzös tegnap a Boszporuszól kiindulva, szikra-
táviratot kapott az allambiztonsági hivataltól, amely értesíti, hogy két szovjetgőzös cirkál a Fekete-tengeren azzal a tervvel, hogy hajókat zsákmányoljon. A távirat felhívta a parancsnok figyelmét arra, indítson vizsgálatot annak megállapítására, hogy nincsenek-e a hajóján kalózok. A parancsnok a távirat vételére eloltotta a hajó lámpáit és teljes sebességgel elindult Konstanca felé, ahova vasárnap éjjel, több órával a menetrend szerinti időpont előtt, megérkezett.

Lesz-e változás az orosz külpolitikában?

A legutóbbi ismeretes orosz események, amelyek a szovjet vezetőségének kettészakadásához vezettek, önmaguk vetik fel a kérdést: meg fog-e változni a bolsevista Oroszország politikája a polgári, sőt most reakciósabb alafestésű Európával szemben. A kérdés, minthogy Európa gazdasági újjáépülésével is nagyon szoros összefüggésben van, nemcsak az oroszok közvetlen szomszédait érdekli, hanem az egész kontinenst, sőt azontul Amerikát is. Nem kevésbé érdekli azonban magát Oroszországot, ahol a Trozskij és Zinovjev nyílt szakítását éppen az a felismerés robbantotta ki, hogy Oroszország sem tud megélni a kapitalista Európa nélkül. Az egész probléma tulajdonképpen ekörül a felismert igazság körül forog. Oroszország a maga sajátos termelési módszereinek alkalmazása után ma súlyos keresztut elé érkezett és a jelenlegi rezsim sorsa azon mulik, hogy a választható négy út közül melyikre lép a további fejlődés keresésében. Ez a négy lehetőség a következő:

1. A munkabérek emelkedésének megállítása a termelés olcsóbbá tételére és a budget kiegyensúlyozására.
2. Az új polgári osztály, a „Nép“-burzsoázia erősebb megadóztatása.
3. A parasztsztyál közterheinek súlyosbítása
4. Külföldi tőke.

Még a szakadás előtt nyilvánvaló volt, hogy az első két kérdésben az egész szovjet egységes állásponton vsn: egyik utat sem lehet komolyabb megpróbáltatások nélkül választani. A földművesosztály adóterheinek emelése ügyében Trozskijék vereséget szenvedtek. Stalin elnök és hívei hallani sem akarnak arról, hogy legkomolyabb támaszukat elidegenítsék maguktól. Maradt volna tehát, mint egyetlen út, a tőkeimport lehetősége.

A háboru előtt is a külföldi tőke lendítette fel az orosz ipart, amely 10 milliárd aranyrubelnyi hitelt vett igénybe Nyugateurópában, elsősorban Franciaországban. Az utolsó béke-
években átlag 1.25—1.50 milliárd rubel vándorolt Oroszországba, amely agrárállamból az idegen tőke segítségével fejlődött gyors iramban olyan ipari állammá, amelynek nagyipari, tehát ötszáznál több munkással dolgozó üzemeiben az ország munkásságának egyharmada (közel egymillió ember) helyezkedett el, míg ugyanakkor a németországi nagyüzemekben a birodalom munkásságának csak hetedrésze kapott alkalmazást.

A polgárháboru és a világorradalmi ábrán-

dok idején a külföldi tőke távoztatta magát Oroszországtól, amely a normális viszonyok valamelyes helyreállítását után ismét külföldi tőke után kezdett kúrálni, — nem tulságosan kedvező eredménnyel. A kapitalista államok a háboru előtti orosz nitelknek osupán egy százalékáig mertek újabb tőkéket folyósítani. Az oroszok csak azt tudták ezen a téren elérni, hogy az áruhitelk rövidlejáratu terminusát meghosszabbították nekik.

De belföldről mégsem számíthatott nagyobb tőkealimentációra a szovjet, ha a parasztsztyált jobban meg nem adóztatja. Ilyenformán a külföldi tőkének nagyobb mértékű igénybe-

vétele parancsoló szükségessége lett Oroszországnak. De melyik kapitalista állam — mondották Trozskijék — fog tőkét adni annak az Oroszországnak, amely a Komintern (a kommunista internacionálé) útján forradalmat szít az illető állam saját területén. Ahhoz, hogy a kapitalista Európa erre kapható legyen, a jelenlegi Kulakdiktatura (kulak = gazdag paraszt) helyett Trozskij és Zinovjev egy új kommunista internacionálé megteremtését akarták, amely bizonyos kompromisszumot teremtessen ezen a téren. Stalin és Bucharin azonban arra hivatkozva, hogy Trozskijék tulbecsülik a külföldi tőke jelentőségét, mereven elutasították az ellenzék összes javaslatait, azzal az indoklással, hogy az orosz állami üzemek külföldi segítség nélkül is elértek a háboru előtti fejlődési fokot, sőt ebben az évben meg is fogják haladni. Stalin és hívei azt hiszik, hogy a kapitalista államokkal való szorosabb pénzügyi kapcsolat nem függ feltétlenül a nyugateurópai munkásság forradalmosítására hivatott Komintern feloszlatásától, amelynek működését azonban mindig fölébe fogják helyezni a külföldi tőkéknek.

Ez az álláspont érvényesült akkor is, amikor a 10 millió fontnyi kölcsön perfektuálása előtt, Anglia a bányásztrájk támogatása miatt szakított Oroszországgal. Trozskijék akkor is tiltakoztak az angol-orosz komité működése ellen és az események őket igazolták és a komité meg is szűnt az angol szakszervezetek konferenciájának határozatából. Trozskijéknek adtak igazat a kínai forradalmak is, amelyek elvesztették nagyvonalúságukat az oroszok által inspi-
rált Kuomintang kettészakadásával és a szovjet Kínában elvesztette döntő befolyását. A külső forradalmosítás kudarca a szovjetpolitikát gazdasági téren sem vitte előre, hanem nyílt kenyer-
tőrése vitte a dolgot a népbiztosok tanácsában. A harcban most Stalinék maradtak fölül és így a közeljövőben aligha lehet változást jósolni Oroszország és Európa viszonyában.

Stelian Popescu igazságügyminiszter Kolozsváron

A miniszter meglátogatta Erdély legjelentősebb igazságügyi intézményeit. Az igazságügyminiszter nyilatkozik legközelebbi törvényjavaslatairól. Az igazságügyminiszter biztosította a kolozsvári háztulajdonosokat, hogy májusra fejszabadítja a lakásokat.

(Cluj-Kolozsvár, nov. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnap este Kolozsvárra érkezett Stelian Popescu igazságügyminiszter, aki a perrendtartás egységesítése és az igazságszolgáltatás meggyorsításáról szóló törvény módosításával kapcsolatban benyújtott javaslatok ügyében Erdély nagyobb centrumaiban több ankétot fog tartani. A miniszter, akinek ebben a minőségében ez az első erdélyi útja, tervbe vette a jelentősebb erdélyi igazságügyi intézmények megtekintését.

A miniszter tegnap délután a szamosújvári javítóintézetet, ma délelőtt pedig a kolozsvári ítélőtáblát, törvényszéket, főügyészséget, fogházat s a fogházhoz tartozó üzemekeket tekintette meg.

A sajtó képviselői ma délelőtt az ítélőtábla épületében beszélgetést folytattak az igazságügyminiszterrel, aki erdélyi útjának céljairól a következőket mondotta:

— A csatolt területek perrendtartásának

SELECT-MOTO
Norma Talmadge
kiváló művésznő
CAMILLE
Fred Niblo rendezésű filmben. Mon. Fanan.

egységesítése már régen foglalkoztatja az igazságügyi reszortot, melynek ez mindig legkényesebb problémája volt. A törvénynek az egységesítés érdekében való megváltoztatása sokkal nehezebben keresztül vihető, mint ahogy azt néhány évvel ezelőtt elképzeltük. Így például a telekkönyvek rendszere az okirályságban nem létezik, ezzel szemben egy másik rendszer van hivatva a telekkönyveket helyettesíteni. A telekkönyvi illetekek ügyében éppen a mult napokban tartotta meg Badescu Rosiorii táblai felügyelő ankétját s a tőle kapott adatok alapján a parlamentben elő fogom terjeszteni a kellő javaslataimat.

— A bünvádi perrendtartás egységesítéséről szóló törvényjavaslat már a jövő héten a parlament elé kerül. Nemsokára elkészül a váltó- és a kereskedelmi törvények egységesítéséről szóló törvényjavaslat is.

A miniszter ezután az igazságszolgáltatás gyorsításának módosításáról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag nyilatkozott.

— Az igazságszolgáltatás meggyorsítása körül bizonyos nehézségek merültek fel, amelyek különben előreláthatók voltak. Egy bizottság alakult, mely tekintetbe veszi az ezirányban felhozott reklamációkat s a törvény módosítását fogja javasolni. A törvény módosítással egyidejűleg a bizottság a csatolt területek perrend-

tartását is figyelembe veszi.

— Ugyancsak a perrendtartás meggyorsításával kapcsolatban elhatároztuk, hogy az igazságszolgáltatás érdekében új munkamegosztást fogunk megszervezni. Bizonyos decentralizációkat fogunk eszközölni s újabb járásbíróságok felállításával ki fogjuk küszöbölni azt, hogy a falusi nép némelykor 40—50 kilométert gyalogoljon a legközelebbi járásbíróságig. Oda fogunk hatni, hogy a bíróságok számát megszorítsuk s ebből a célból a minisztérium új bírókat fog kinevezni.

A miniszter ezután kedvezően nyilatkozott Erdély igazságügyi intézményeiről és különösen az igazságszolgáltatással szemben fejezte ki elismerését.

Politikai célzatu kérdéseinkre a miniszter kiterőleg válaszolt s kijelentette, hogy utja kizárólag adminisztratív jellegű s inspekciós munkáját minden politikától mentesen szándékszik elvégezni.

A különböző küldöttségek között, amelyek

a Kolozsváron járt igazságügyminiszter elé járultak, a Háztulajdonosok Szövetségének a delegációja is megjelent Stelian Popescu miniszternél. A háztulajdonosok nevében dr. Cosma János elnök és dr. Bartha Ignác főtitkár ismertette a Szövetség kívánásait. Mindenekelőtt az adókönyvecskék bevezetését sürgették, majd kérték az adóbehajtásáról és végrehajtásáról szóló törvény hatályon kívül helyezését, amely a hitelbiztonságot rontja. Tiltakoztak a lakbérleti szerződések további meghosszabbítása ellen és kérték a lakások szabadforgalmának visszaállítását, mert 12 esztendő óta eléggé korlátozott volt a háztulajdonosok rendelkezési joga.

A miniszter nagyon szívesen hallgatta végig az előadást és válaszában biztosította a háztulajdonosok képviselőit arról, hogy kérésüknek mindenben eleget fog tenni. A kormány a lakások szabadforgalmának a híve és reméli, hogy a kérdés minden zökkenő nélkül a normális életbe vissza fog kerülni.

A miniszter holnap folytatja inspekciós útját Erdély többi városaiban.

Lezajlott az Erdélyi Zsidó Árvagondozó konferenciája

A Joint képviselője az iparos jesiva perspektívájáról. Mihali polgármester nyitotta meg a kiállítást

(Cluj-Kolozsvár, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepélyes keretek között nyitották meg az Erdélyi Zsidó Árvagondozó kolozsvári kiállítását, amelyet az Uj Kelet már részletesen ismertetett. A kiállítást dr. Mihali Tivadar, a város polgármestere nyitotta meg, elismerését és örömet fejezve ki az árvák alkotó munkája fölött. Utána Pop Valér kamarai alelnök, Caciula főtitkár és az iparcsület részéről Moldován Antal fejezte ki elismerését a mozgalom és teremtőmunka e szép eredménye fölött.

A megnyitóbeszédre az Árvagondozó elnöke, dr. Kertész Jenő felelt lendületes, köszöntő beszéddel. A város és iparhatóságok képviselői megtekintették a kiállított tárgyakat és apróbb rendelkezéseket tettek. Az első rendelést a polgármester tette, aki egy kötött mellényt vásárolt.

Az Árvagondozó konferenciája

Hétfőn délelőtt 10 órakor nyitották meg P. Cerszky, a Joint igazgatójának jelenlétében az Árvagondozó országos konferenciáját a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében. A megnyitót dr. Kertész Jenő elnök tartotta.

— Az álmok — ugymond — valóra válnak, a zsidó mentalitás rátért azokra a sínkre, amelyek a produktivitás felé mutatnak. A pájzeses, átszellemült zsidó ifjak, akik a Talmudban mélyültek el, odaállanak a gyalupad mellé és — Tora im derech erac — bekapcsolják a zsidó ősiségbe a mai kor szellemének javát: a produktivitást. Az iklódi csoda mellett ott van a bánáti zsidó kőmives. Idehozták termékeik legszebbjét és mi boldogan vesszük tudomásul, hogy új élet pezsdül ifjúságunkban.

Beszéde során az elnök elparentálta az Árvagondozó elhunyt kiváló barátait és támogatóit dr. Wertheim Mórt, dr. Schönberger Manassét és Weinberger Ferenczet.

Tufli Richárd helyettes-polgármester a város nevében köszönti a konferenciát és elmondja, hogy ő maga is Beszarábiában és Moldovában sok sikeres munkát végzett e téren. Jó munkát kíván a konferenciának.

A kereskedelmi és iparkamara üdvözlötte Caciula főtitkár tolmácsolja, aki köszönti a Joint képviselőjét is. Káhn J. ismerteti a máram-

rosszigeti ipari üzem életét, kihangsúlyozva, hogy a szorgos munka mellett nagy súlyt helyeznek itt arra is, hogy a növendékek zsidó népi szellemben nevelkedjenek. Dr. Pollák Sándor a Zsidó Nemzeti Szövetség nevében üdvözi a konferenciát, rámutatva, hogy a cionisták nemcsak a szellemi reneszánszt hirdetik, hanem a gazdaságit is, amely ime az Árvagondozó munkájában a megvalósulás tényét mutatja. A kiállítás — ugymond — élő cáfolata annak, hogy a zsidó nem produktív elem. Dr. Spitzer József a neolog hitközség és Neuberger Zsigmondné a zsidó nőegylet nevében üdvözi a konferenciát.

A Joint képviselője

P. Cerszky állott fel ezután. Köszönti az Árvagondozó ez évi konferenciáját. A Joint, — ugymond — büszke rá, ha vannak eredmények, különösen akkor, ha az ország egész társadalma járul ehhez a munkához. A zsidó ifjúságban példaadóan új mentalitást plántál a munka, amit az Árvagondozó végez. Boldogan veszi tudomásul, hogy a Joint intencióit méltányolják. Kéri, hogy a zsidó társadalom feltétlenül vegyen részt a munkában.

Tufli helyettes polgármester német nyelven köszöni meg a Joint képviselőjének azt a nemes érdeklődését, amit ő nagyon jól ismer a Joint beszarábiai munkásságából.

Ezután megválasztották a konferencia vezetését. Elnök Klein Vilmos (Szatmár) lett.

Javaslatok

Az ünnepélyes megnyitó után Schwarcz Miksa, az Árvagondozó főtitkára tette meg jelentését és beterveztette a központi bizottság által a konferencia elé terjesztendő javaslatokat.

A főtitkár jelentése

Dr. Elekes Miklós nagyon érdekes előadásban ismertette az intézeti nevelést, mint a családi nevelés helyettesítőjét az Árvagondozó munkájában. Kifejtette, hogy a családi nevelés szubjektív természetű, míg az intézeti objektív, és azért nem nélkülözi a család melegét, ha az em komor, hanem melegszerű emberek irányítása mellett áll. Antal Márk lendületes előadásban a főtagó szempontokból ismertette az Árva-

Jó gyermekek figyelmébe
Aki egész héten jól viseli magát, az megnézheti vasárnap délután 3 órakor a Magyar Színházban
Piroska és a farkas
vagy: **É villámkirály leánya** című látványos, énekes gyermek-darabot

gondozó nevelési programját és annak gyakorlati keresztülvitelét.

Schwarz Miksa főtitkári jelentésében örömmel konstátálta, hogy az Árvagondozó immár az ötödik konferenciához ért el. Ismerteti a munkaév eseményeit és főadatait, melyek főleg oda koncentráltak, hogy a meglévő csoportok erősítsenek. Jelentős eredmény, hogy az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok közepette sikerült a taglétszámot lényegesen emelni. Állandó jellegű fejlődést mutatnak az ipari műhelyek; kiemeli a nagyiklói iparosjesiva fontosságát.

— Amit alkotunk — zárta jelentését — az a jövő és ez azt jelenti, hogy felelősek is vagyunk érte a jövő előtt.

A jelentés szerint az elmúlt munkaév bevétele 6,078.853 lej, kiadása pedig 5,708.991 lej volt.

A jelentés tudomásulvétele után a konferencia tagjai a Malom-uccai kiállítás megtekintésére indultak.

Pályaválasztási Tanácsadó

A délutáni ülésen Kun Adalbert a Pályaválasztási Tanácsadó működési jelentését olvastatta föl. Előadta, mint kezdődött a munka. Az iskolákban ugynevezett „iskolai kérdőíveket“ osztottak szét az utolsó osztályokba járó gyermekek között, beszerezték a kolozsvári iparosok nyilvántartását, szülei értekezleteket tartottak. 182 gyermek jelentkezett, ebből 122 nyert elhelyezést 24 szakmában. A Tanácsadó iránt nagy érdeklődést tanúsított a cluji iparkamara és az UGIR.

Rosenzweig Emánuel ellenőri jelentése után Rosenfeld Mendel az iklódi jesiva jelentését olvastatta fel.

Az általános vita során részt vettek: Klein Vilmos, dr. Singer Ernő (Szatmár), Hirsch Simon (Tg-Mures), dr. Leitner Fülöp (Cluj), Kallus Lajosné (Bistrița), dr. Krausz József főrabbi (Diciosámartin), Sajovits Náthán (Cluj), dr. Reich József (Turda), Schwartz Jakab (Cluj), Weisz J. (Dés).

P. Cerszky többször felszólalt. Hangsúlyozta dr. Singerral szemben, hogy a jesivát nem szabad elvinni Iklodról, itt kell fejlődnie és innen a példának hatnia. A Joint támogató munkássága most már majdnem kizárólag a zsidó nép produktivitására szorul. Ajánlja, hogy az intézmények fölállításával nagyon óvatosak legyünk. Még nem dült el, mi jobb: árvaházak létesítése, vagy az árváknak magánházakban való gondozása. Legközvetlenebb föladat most a gyermekeknek különböző irányba való produktivitása.

A jelölő-bizottság elnöke, dr. Krausz József főrabbi felolvasta a vezetőségre javasolt neveket. A konferencia elfogadta a bizottság jelöléseit. A negyventagu vezetőség fogja megválasztani az elnökséget.

Klein Vilmos megköszöni Cerszky igazgató itteni szerepét és fölkéri dr. Krausz József főrabbit a záróbeszéd megtartására. A szentírás e heti szidrájából vett hasonlat nyomán szónok kimutatja, hogy a mi népünk mindig iparos-természett volt: szorgalmas, kitartó és áldozatkész. Kívánja, hogy évről-évre találkozzunk a zsidó kultúra és mentalitás dicsőségére.

SELECT-MOZGO

Közkívánatra
NORMA TALMADGE
kiváló művész
CAMILLE

Fred Niblo renaezésű filmben. Mon. Fanamet

Crep de chin, minden színben 650
Legjobb minőségű tiszta selyem
franci crep de chin 850
Szabó Jenő divatkülönlegességek
nagyáruházában, Cluj

MEGNYILT
ארט. כשר BODEGA

Naponta friss felvágott, tejtermék és saját készítményű sütemények. Visszonteladók kedvezményt kapnak. Ugyanott a kapubejáraton **כשר** mészárszék. Naponta frissen vágott liba, libazsír, zsirnakvaló kapható

Malom-u. 8.
völl Lebovics-féle mészárszék

Angli

A külföldi Balfour-banktűn, mint az eseményét me tevésre mind maga Balfour banketten a „második Ba nyegében az ben a korná reformját, kor hogy megérő bizonyára Ba ként alkalm nagy jelentős nak alkalma kánsabb és l méteiten meg és hogy ezen politikusok r A történe amelynek lef már beszámol tés hangzott erdélyi olvas róluk.

Az első p Reading, Indi Angliát mint fel. Hangsúly kritikát gyak nai politikája lommal „az e szava. Méltat rius hatalmat lehetett volna találni, mert előharcosa vo

Lord Rea ügyi államtitl gyarmatügyi Többek közöt véleménye tis ideál megvaló a zsidó nép o ség számára i lent. Mi indíté hogy ezt a m gassam. Csak nyört országú milt ható er szellemi hatal ségre. Erős a képes lesz ism

Weizmann ismertettünk, tát mondott e ből: „Még jó angol kormány ségü ülésére, megállapította férfiak a taná koztunk érthe csak felnyilik Sykes államtli nagy barátja a következőke

— Uraim, Valóban fi fiu, de ez a f berre fejlődni.

Nagyon ér muel kijelenté tatta: „Ötven Balfour lord eg szuson Israeél akkor hallott nak gondolatá

Ősszel, télen

„WIMPASSING”

hó és sárcipő

Anglia legjobb szónokai találkoztak a londoni Balfour-banketten

A külföldi zsidó sajtó még mindig a londoni Balfour-bankett hatása alatt áll, melyet egyöntetűen, mint az utóbbi évek legjelentősebb zsidó eseményét méltatnak. A külső okok erre a feltevésre mindenesetre megvannak, mert hiszen maga Balfour lord azt a nyilatkozatot, amelyet a banketten a kormány nevében felolvasott a „második Balfour-deklarációnak” nevezte. Lényegében azonban a nyilatkozat tartalma, amelyben a kormány megígéri a palesztinai földadó reformját, korántsem volt olyan nagyjelentőségű, hogy megérdemelné ezt a hangzatos nevet és bizonyára Balfour maga is csak szónoki frázisként alkalmazta ezt a kifejezést. A bankett nagy jelentősége abban állott, hogy Weizmannnak alkalma nyílt az angol politika legmarkánsabb és legbefolyásosabb tényezői előtt ismételten megformulálni a cionista követeléseket és hogy ezen követelések jogosságát a jelenvolt politikusok minden tekintetben el is ismerték.

A történelmi nevezetességű összejövetelen, amelynek lefolyásáról távirati jelentések alapján már beszámoltunk, több olyan érdekes kijelentés hangzott el, amelyek megérdemlik, hogy az erdélyi olvasóközönség is tudomást szerezzen róluk.

A esték estje

Az első pohárköszöntőt a banketten lord Reading, India volt zsidó alkirálya tartotta, aki Angliát mint mandatórius hatalmat köszöntötte fel. Hangsúlyozta, hogy lehetne talán jóindulatú kritikát gyakorolni az angol kormány palesztinai politikája felett, de ezen ünnepélyes alkalommal „az esték estéjén” hallgasson a kritika szava. Méltatta ezután Angliát, mint mandatórius hatalmat és kijelentette, hogy keresve sem lehetett volna erre a célra megfelelőbb államot találni, mert Anglia mindig a világszabadság előharcosa volt.

A cionizmus is csodákat fog teremni

Lord Reading után Ormsby Gore gyarmattügyi államtitkár beszélt, aki a távollévő Amery gyarmattügyi miniszter üdvözlését tolmácsolta. Többek között ezeket mondotta: „A világ közvéleménye tisztában van vele, hogy a cionista ideál megvalósulása nemcsak azt jelenti, hogy a zsidó nép otthonra talál, de az egész emberiség számára is egy magas szellemi értéket jelent. Mi indított például engem, nemzsidót arra, hogy ez a mozgalom minden erőmből támogassam. Csak az a gondolat, hogy ebből a gyönyörű országból egykor egy nagy és történelmileg ható erő indult ki. A zsidó vallásból nagy szellemi hatalom áramlott át az egész emberiségre. Erős a meggyőződésem, hogy a cionizmus képes lesz ismét ilyen csodákat elővarázsolni.”

„Fiu lett”

Weizmann nagy beszédében, amelyet már ismertettünk, többek között egy érdekes anekdotát mondott el a deklaráció születésének idejéről: „Még jól emlékezem — mondotta — az angol kormánynak arra a történelmi nevezetességű ülésére, amelyen a deklaráció szövegét megállapította és elfogadta. Mi, cionista vezetők a tanácssterem melletti szobában várakoztunk érthető türelmetlenséggel. Egyszerre csak felnyílik az ajtó és hozzánk lép Sir Mark Sykes államtitkár, az azóta tragikusan elhunyt nagy barátja a cionizmusnak és ragyogó arccal a következőket mondotta: — *Uraim, fiu lett!*

Valóban fiu lett, egy rakoncátlan lármázó fiu, de ez a fiu ma már tízéves és kezd emberre fejlődni.”

Balfour és Disraeli

Nagyon érdekesek voltak Sir Herbert Samuel kijelentései is, amelyekkel Balfour méltatta: „Ötven évvel ezelőtt — mondotta — Balfour lord együtt dolgozott a berlini kongresszuson Disraelivel, a nagy zsidóval. Valószínűleg akkor hallott először a zsidó nép feltámasztásának gondolatáról Palesztinában. Amikor Balfour

Disraelivel összekötésben volt, akkor a zsidó multtal került kapcsolatba. Amikor aztán kibocsátotta deklarációját, összekötötte nevét a zsidó jövővel is.”

„Mi cionisták”

Balfour lord beszéde szintén bővelkedett a megkapó részletekben. A legkedvesebb volt a beszéd befejező része, amelyben az angol politikus többek között ezeket mondotta:

— Gyakran beszéltem már a cionizmus kiállításáról és nem akarok ma ismétlésekbe bocsátkozni. Nem megy minden olyan könnyen, ahogy mi cionisták azt eleinte elképzeltük magunknak. Azt a munkát, amelyet mi 1917-ben kezdtünk meg, a jövő generációknak kell folytatniuk. Mert ez a mű nemcsak Palesztina

zsidói, hanem az egész emberiség számára is áldássá fog válni.

Wedgewood ezredes, az angol munkáspárt ismert tagja Palesztinát köszöntötte fel és az angol és zsidó nép szövetségéről beszélt. „Palesztina lehet a ti nemzeti otthonotok, — kiáltotta a jelenlévő cionisták felé — de azért ez az ország nemcsak a tiétek, hanem valamennyiünknek szellemi otthona. Mózes nekünk is szellemi ősünk és a szabadságszeretetet mi is a Makkabeusoktól tanultuk.” Beszélt ezután a palesztinai krízisről, amelynek szerinte megvolt az a jóhatása, hogy közelebbi kapcsolatba hozta egymással a cionista szervezetet és az angol kormányt.

Angol lapjelentések egyöntetűen állapítják meg, hogy a londoni Balfour bankett, eltekintve politikai jelentőségétől, szólásművészeti szempontból is egyike volt a leggyönyörűbb megnyilatkozásoknak. Anglia legkiválóbb szónokai nyújtották itt szónoki képességük legjavát.

Az állampolgárok rezisztenciája következik, ha a kormány nem változtat a politikáján

Lezajlott a nemzeti parasztpárti végrehajtóbizottsági ülése

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 11 órakor a nemzeti parasztpárt klubhelyiségében összeült a párt végrehajtóbizottsága a vidéki delegátusokkal együtt. A kongresszus a késő esti órákban ért véget és a delegátusok által elfogadott határozati javaslat követeli a gyulafehérvári kongresszus megtartásának engedélyezését és megbizna Maniu pártelnököt, hogy újabb idő-

pontot állapítson meg.

A határozati javaslat többek között felhívja a párt igazgatótanácsát, használjon fel minden törvényes parlamenti és extraparlamentáris eszközt a kormány megbuktatására, ha pedig ez tovább folytatja jelenlegi politikáját, úgy az igazgatótanács készítse elő és szervezze meg az állampolgárok rezisztenciáját.

Hatezer diák

vesz részt a nagyváradi kongresszuson

A »hulla-törvény« és a numerusz klauzusz is szerepelnek a napirenden

(Oradea-Mare-Nagyvárad, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) November 27-én, 28-án és 29-ikén zajlik le Nagyváradon a Romániai Kesztyűs Diákok Nemzeti Szövetségének 28-ik országos kongresszusa. A kongresszuson, amelyre hatalmas előkészületeket tesznek a különböző diákszervezetek, az eddigiek szerint több, mint 6000 diák vesz részt az ország egyetemi centrumaiból. A Szövetség meghívót küldött az összes külföldi társszervezeteknek is és a kongresszuson minden valószínűség szerint részt fog venni a diákok világszövetségének elnöke, a római Maltini is.

A „Cuvantul” szerint a kongresszus helyének megválasztásában politikai momentumok játszottak közre. Nagyvárad a magyar határ közelében van és

a kongresszus programjára fel van véve a trianoni békeszerződés revíziója érdekében indított magyar propaganda ellensúlyozása is.

A kongresszus a Rothermere-akció elleni demonstráció kíván lenni. A kongresszus célja ezenkívül az, hogy az antiszemita liga szétszakadása által többfelé tagolódott diákszervezeteket egyetlen organizációban egyesítse, miután

a diákok mozgalmából a politikát a manastireaneamtii kongresszus határozata értelmében kizárták.

A kongresszus napirendjén a következő pontok szerepelnek:

1. Numerusz klauzusz. 2. A diákság kulturális, szociális és professzionális orientációja. 3. Az elnyomott román vidékek (Máramaros). 4. A külföldi románellenes propaganda Y. M. C. A., a trianoni békeszerződés és a magyar optások, a zsidók, a kommunizmus stb. 5. Különböző diákkérdések a »hulla törvény«, vasuti kedvezmények, diákokthoz és kintinok stb.

A diákok utazására az államvasutak vezérigazgatósága tizenöt kocsi bocsátott rendelkezésre. Nagyváradon a társadalom különböző rétegeiből alakított bizottság gondoskodik a diákok ellátásáról, az elszállásolásról pedig a nagyváradi 17. hadosztály fog gondoskodni.

A nagyváradi kaszárnyákban 2000 ágyat szerelnek fel

erre az alkalomra. Dr. Labontiu Emil, Bihar megye prefektusa megbeszélést folytatott Duca belügyminiszterrel a kongresszussal kapcsolatos rendfenntartási intézkedések foganatosítására vonatkozólag.

Mielőtt ruhaszövetet

Mielőtt háziruhára való mosóárut

Mielőtt fehér és ágyneművásznat

vásárolna, tekintse meg a **Parisien Áruház** most megnyílt rőfösosztályának kirakatait.

Lupescu Helén memoárjai

(București-Bukarest, nov. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint azt már jeleztük, a kormány erőteljes akciót vezetett be, hogy az ország közvéleményét „felvilágosítsa“ azokról az eseményekről, amelyek az alkotmányjogi változásokkal állanak kapcsolatban. A kormány felhivatalosa vasárnap számában megkezdte Lupescu Elena asszony memoárjainak közlését. A „Viitorul“ nyomán alább közöljük azokat az érdekes részleteket, amelyek eddig az európai hírnévre verekedett galaci asszony emlékirataiból a „New York Times“-ben napvilágot láttak:

— Leközljük — írja a „Viitorul“ — Lupescu Elena emlékiratait teljes egészükben, hadd lássa a román közvélemény, milyen szolgálatokat tettek a memoárok Károly volt hercegnek, hogy megismerje azt a nőt, akit közvetlen környezetében Duduának neveznek s aki megengedi magának, hogy ennyire elbizakodott hangon, mint egyenlő az egyenlőhöz, beszéljen Mária királynéről.

— Bár Károly — írja a „Viitorul“ szerint Lupescuné — drágább, mint saját életem és akiért bármilyen áldozatot meghozok, mégis most olyan rettenetes intrikák vannak folyamatban, hogy senki sem tudja azokat ellensúlyozni. Hogy milyen Károly? Durva és sokszor tapintat nélküli. Nehezen találja meg a szavakat és félénk kijelentéseiben. Korábban hajlandó cselekedetre, mint az érvelésre és arra, hogy megbékéljön a dolgokkal.

— Irántam való szerelme meleg és őznetlen. Ha el tudna válni feleségétől, Elena hercegnőtől, házasságra lépne velem, ha megmondanám neki, hogy ez a kötelessége. Lambrino asszony egészen az utóbbi időkig neullyi villánk mellett lakott. Köztem és Károly között sohasem esett szó szerelmükről és házasságukról, bár Lambrino asszony miatt Károlynak ma is igen sok kellemetlensége van. Érzem, hogy semmi jogom sincs arra, hogy ebbe az ügybe beavatkozzam. Egy asszonynak sem szabad pélcát törni a másik fölött, mert nem lehet tudni, hogy mi rejtezik a látszatok mögött. Vajjon nem-e kellett nekem is elszenvetnie a társadalom ítéletét és nem volnék-e annyira elszánt magammal szemben, ha nem ismerném szerelmem részleteit és hátterét?

„Kénytelenek voltunk két személyt szolgaszemélyzetünkkel elbocsájtani, miután meggyőződünk arról, hogy a szomszédban lakó asszonyt értesítették mindarról, amit mi csinálunk és ami körülöttünk történik. Sőt azt is beszélték, hogy egyizben mérget akartak csempészni ételünkbe, de ennek nem akartunk a végére járni...“

„A nők legnagyobb része nem találja vonzóknak Károlyt. Nem tud hizelegai nekik, sokkal nyiltabb és brüszkebb természet, semminthogy szalonember válhatna belőle. Ha barátai tévesen itélik meg, kedvtelenség vesz rajta erőt, izolálja magát és akkor azt mondják róla: „Vad természet: nem lehet megbizni benne.“

Holott: nem vad és lehet bizni benne. Szereti a barátait, gavallér, jószívű, lojális és szereti hazáját.“

„Egymásiránti érzelmeink felülemelkedtek a kicsinyes rágalmakon és ellenkezéseken. Minél rosszabb lett a herceg helyzete, annál inkább éreztem, hogy szüksége van reám. A Romániából szállongó rosszindulatú megjegyzések csak növelték dühét és Károly hirtelen elhagyta Milanót. Lehet, hogy meg gondolatlan volt részemről követni őt. Tudtam, hogy vágyik őszinte és meghitt barátság után, olyasmiról, amiben neki soha része nem volt. És én olyan nő voltam, akinek nem sok ju-

tott ki életében a boldogságból és akinek szíve vonzódott ezután az egyedülálló és meg nem értett ember után.“

„Az ő országából való vagyok, ismertem őt még gyerekkorából, ismertem apját és nagybátyját, akik imádták a gyönyörű és szerető Mária királynét. És meg kell itt mondanom, hogy fáj a szívem Érette, aki e pillanatban többet szenved e nagy tragédia miatt, mint bárki. Mária királynő igazi szív-asszony, akit azonban sokszor nem értenek meg, mert felvilágosult, nem ismeri a félelmet és nem tűri, hogy ellenőrizzék.“

„Természetes dolog, hogy a királyné haragszik reám. A királyné nem látja helyzetemnek mindkét oldalát. Számára én egy „lelkismeretlen szirén“ vagyok, aki karmai közt tartja a fiát. Szenvedélyes asszony vagyok, aki megkíséreltem felülemelkedni egy férfi ellenállójára és igyekeztem, hogy minden erőmmel összetörjem jellemét.

Bárha csak tudná, hogy mennyire szent nekem Károly boldogsága és jövője. Talán van valami anyai is az én szerelmemben. Mindenesetre meg kell mondanom, hogy azzal az igaz óhajjal mentem utána Milanóba, hogy segítségére legyek.“

„Egy hotelben szálltam meg, ahol felkeresett Károly. Szemelláthatólag örült annak, hogy eljöttem hozzá.“

Szerelmünk most egyre inkább fokozódik. A végzet egymás mellé sodort bennünket és mi most egy borzadással teli boldogságban találkoztunk össze. Voltak pillanatok, midőn egyedül éreztük magunkat egy fantasztikus veszedelmekkel fenyegető viharban. Jó voltam hozzá, amit egy asszony sem tett volna meg az én helyemben, de én szeretem őt és állítom, hogy nem vagyok sem hipokrita, sem álszent.

„Nap nap után egyre inkább megérelelődött bennem az elhatározás, hogy soha sem fogom elhagyni.“

„Most pedig hadd írjam le azt a „düledező“ házat, amelyben lakunk és a „szertelen“ életet, amelyet viszünk.“

Károly herceg évi 80,000 frank lakbért fizet neullyi villánkért. Kicsiny és egyszerű ház ez, részint be volt butorozva, midőn kibéreltük. Mi egészítettük ki saját dolgainkkal, képekkel, szőnyegekkel és egy nagy zongorával, amelyet első házasságom hajótöréséből mentettem ki.

A zongorát nagy román szőnyeggel borítottuk le és azoknak fényképeivel díszítettük, akik kedvesek Károlynak: Mihály király, Mária királynő, fivére Miklós, nővérei és elhunyt apja: Ferdinánd király. Károly havonként kap pénzt Romániából, bírtokainak jövedelmét és azokat az összegeket, amelyeket királyi öröksége hajt neki.

Midőn Neullybe költöztünk, az első két hétben nem tudtuk szolgákat fogadni. Minthogy azonban én jó gazdasszony vagyok — anyám gondoskodott háziasszonyról — egyedül végeztem el mindent és az én hercegem sok-sok jóakarattal segítkezett nekem. Edényeket mosott, separt a ház körül és megvetette az ágyat...

Eleinte kevés látogatót kaptunk. Utóbb a látogatók megsaporodtak, leginkább román aviatikusok keresnek fel, akik között Károlynak nagyon sok jó barátja van. Mi szívesen fogadunk vendégeket, de víziteket sohasem csinálunk. Gyakran látunk vendégeket ebédre azok közül, akik valóban szeretnek

bennünket és akik nem kénkednek utánunk, vagy nem kritizálnak. Ezek között van egy francia író, egy párisi képviselő és egy román színész: Elvira Popescu, akinek mosanában nagy sikerei vannak Párisban.

Sokat kártyázunk egymással, leginkább bridget. Néha egészen éjjelig játszunk. Ezután vacsorázunk, kevés borral és sok érdekes eszmecserevel. Politikáról sohasem beszélünk, mert Károly tartózkodik attól, hogy a királyi családtól való elidegenedéséről beszéljen.

Elsőizben akkor találkoztam Károlyval, midőn én kilenc, ő pedig, tizenöt éves volt. Apám magával vitt egyszer látogatónak a királyi javak egyik kezelőjéhez, Erzsébet királyné, aki nagyon szerette a gyermekeket, csokoládét vásároltatott nekem Károly herceg, aki mellettem áll, kinyitotta a csokoládés dobozt és felém nyújtotta:

— Már régem meg akarok ismerni — mondotta nekem. Nagyon szép hajad van.

— Ezek a helyén nem való szavak nagyon jellemzők voltak Károlyra. A bók azonban mégis hízoggett nekem, mert mindig büszke voltam dus vörös hajamra. Most rövidebben hordom, de nem „à la garçonne“ van lenyírva, hanem valamivel hosszabb.

Borzalmas dolgokat beszéltek rólam, de nem is vagyok annyira ijesztő. Természetes dolog, hogy egy nem csunya asszony szereti a szórakozásokat és az élvezeteket. Ezek azonban sohasem játszottak nagy szerepet életemben, hiszen egyébként nem tudnék ma annyira visszavonultan élni.

Kerültem és kerülöm a nyilvánosságot, bár szeretem, ha csodálnak és szeretem, ha szépen vagyok felöltözve. Bierritzban „A legszebben öltözködő nő“ címet adományozták nekem. Szórakoztatott ez és tetszett nekem. Ebben az időben szürke szoknya volt rajtam, amelynek modelljét magam rajzoltam ki. Egy szép és nagy zefírköves gyűrű — Károly ajándéka, — ez volt az egyetlen ékszer, amit magamon hordtam.

Vörös hajamhoz leginkább a hideg színek, mint például a hamuszürke, vagy a kékeszöld találnak. Hercegem hajlik mindenfelé, ami szép, de nem szereti az ordító színeket, vagy a túlságosan szembeötölő ruházatot.

Ő maga mindig elegánsan van felöltözve és jól mutat, mert fess alakja van és egyenes tartása. Szőke és nagy kék szemei vannak, mint az édesanyjának. Bár szabályos vonásai vannak, mégsem mondhatnám, hogy szép, de egyes alkalmakkor, uniformisban, vagy estélyi ruhában rendkívül megjelenése van.

Egy ruhára való

bársony 264

minden színben Lei

Szabó Jenő divatruházás-ban - Cluj

Butor-

árleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkáit foglalkoztat-hassuk, ha tehát **olcsó és jó butort** Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productiv-genossenschaft és Hoffmann

pianinót, zongorát

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Rétí

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hiteles egységnek kedvező fizetési feltételek.

Ingyen utazik

Clujra és vissza, mert

„Parisién“ Áruház, Cluj, Calea Rege 1e Ferdinánd12.

rőfős osztálya megnyitásától kezdve, minden vevőjének, ki utiköltségének huszszorosát vásárolja, vasuti jegyét ide és vissza megtéríti. Most már minden árucikket u. m. férfi és női szöveteket, vászonárut, férfi és női divat, kötött-áru, porcellán és üvegáru, cipőt, játék, bőrdíszmüárut a legolcsóbb áron és legnagyobb választékban a Parisiennél szerezheti be.

Select Mozgó

e hó 23-án, szerdán este 9 órakor mutatja be

Napoleon

történelmi frescot.

Rendezte :

Abel Ganze

a „l'accuze“ szerzője.

Azon kevés jegyet, mely ezen diszelőadásra még megmaradt, a Select-mozgó pénz táránál árusítják.

Nagyított zenekar.
Kórus.

Monopol Artafilm.
1927-es produkció

Öngyilkos lett a brüsszeli román követség titkára

Titulescu lemondotta római utazását

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Brüsszeli jelentés szerint Veight báró, a brüsszeli román követség titkára, tegnap délután öngyilkosságot követett el. A báró erdélyi származású és az Averescu-kormány nevezte volt ki diplomáciai szolgálatba. Brüsszel előtt Tokióban állomásozott Veight báró. Öngyilkosságának okát nem tudják.

(Bucuresti-Bukarest, november 21. Titulescu külügyminiszternek ma este Rómába kellett volna utaznia, hogy Mussolinival találkozzék. Az „Adeverul“ szerint a külügyminiszter orvosai a miniszter gyengélkedése miatt utazásának elhatározását rendelték el. Titulescu emiatt lemondott a római utazásról és csak decemberben megy Genfba a népszövetségi tanács ülésére.

A magyarországi zsidó iroda elnöke kijelentette, hogy nincs kifogása a numerusz klauzusz ellen

Budapest, nov. 21. A magyarországi orthodox zsidó iroda nevében Hartstein Lajos alelnök megjelent Petry Pál államtitkárnál és kijelentette, hogy az orthodoxoknak nincs kifogásuk a numerusz klauzusz ellen, sőt a gazdasági viszonyok miatt szükségesnek tartják fenttartását, csupán faji szempontból elbírálását tartjuk megalázónak. Magyaroknak érzik magukat, nem zsidó fajnak, csupán zsidó felekezettűeknek.

Petry államtitkár megnyugtatta az elnököt, hogy a javaslatból a faji megkülönböztetés kimarad, amit

az elnök megnyugvással tudomásul vett.

Az eset az ország zsidó és demokratikus közvéleményében kínos megdöbbenést keltett, annál is inkább, mert a bécsi egyetemeken ma folytatódott a zsidókérdések.

Budapestről jelentik: A műegyetemen ma újra kisebb incidensek zajlottak le. A keresztény hallgatók felszólították a zsidó hallgatókat, hogy távozzanak el az egyetemről. A többi egyetemeken az előadások zavartalanul folytak. Az egyetemeken rendőri készség tartja fenn a rendet.

Szombat este ismeretlen tettesek beverik a Kádár-uccai szefárd templom ablakait

(Cluj-Kolozsvár, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombat este 8 óra körül a Kádár-uccai szefárd hitközség temploma váratlan támadás áldozata lett. A templom előcsarnokában tanuló néhány hívő ablaksörömpölésre, kövek zuhanásának zajára lett figyelmes. Berohantak a templomba, amelynek ablakait egymásután zúzták be a templomra zúduló kövek. Egy hatalmas tégladarab egyszerre több ablakszemet ütött keresztül és közvetlenül a Tora szekrény fölétt esett le, de szerencsére nem okozott semmilyen kárt.

A templom előcsarnokában a késő esti órákban már csak egynéhányan tartózkodtak, akik

nem mertek azonnal fellépni a ködöbálókkal szemben. Néhány perc elteltével azonban már senkit nem találtak a templom körül. Midőn a templomhelyiségből a bedobott köveket eltávolították, észrevették, hogy az egyik újságpapírba van csomagolva. Az újság a kolozsvári „Patria“-nak egyik legújabb száma volt, amelynek borítóján a következő címzés állott: „Tekintetes Tudományegyetem, Kolozsvár. Tiszteletpéldány“.

A szefárd hitközség elöljárói a III. kerületi rendőrkapitányságon feljelentést tettek a támadók ellen. A nyomozás megindult.

Zürichben letartóztatták Blumenstein fiát, aki kijelentette, hogy semmi köze sincs apja manipulációihoz

Torres nyilatkozata a szovjet bankjegyhamisításról

(Páris, november 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Korányi magyar követ tegnap a Blumenstein-féle kötvényhamisítással kapcsolatban nyilatkozatot adott a „Matin“-nak, kijelentve, hogy a vizsgálóbíróknál nem mint a magánvád képviselője volt tanuként beidézve, mivel ezt az extraterritorialitás előjoga ki is zárja. Különbösen sem szükséges, hogy a magyar kormány ebben az ügyben most már magánvádlóként lépjen fel.

Korányinak a francia követségen tett látogatásakor kilátásba helyezték, hogy átadják számára a Magyarországon lebélyezett államkötvények jegyzékét, melynek alapján kétségtelenül megállapítják a hamis kötvények számát.

Páris, november 21. Tegnap Zürichben a rendőrség egy fiatalembert tartóztatott le, akiről kiderült, hogy azonos Blumenstein Károly nevezetű fiával. A fiú kijelentette, hogy semmi köze sincs apja hamisításához és letartóztatása tévedésből történt. Az ügyről semmi tudomása sincsen s így ellenszégül a francia hatóság számára való kiszolgáltatásának. Annál is inkább, minthogy, amivel vádolják, politikai bűncselekmény jellegével bír. Valószínű, hogy a kiadástási formások egész hónapot igénybe vehetnek. Blumenstein fiánál értékpapírokat nem találtak, csupán 100 dollár készpénzt és némi frankot.

Páris, november 21. Torres ügyvéd, aki a szovjet bankjegyek hamisítása ügyében a szovjetet mint magánfelet képviseli, nyilatkozatot

adott a sajtónak, hangsúlyozva, nem hiszi, hogy ez az ügy összefüggésben lenne a kötvényhamisítással. Ebben az irányban a nyomozás a francia hatóságnál már három hóappja folyik. A szovjet bankjegyek hamisítása ügyében eddig Erocson és Csokolajev georgiai herceget tartóztatták le, de az utóbbit, egészségi állapota miatt szabadon engedték.

URANIA-MOZGO

Riff és Raff

tengerészek Raymond Hatton és Wallace Beery kedvelt művészek legújabb, elsőrangú vígjátéka. Monopol Fanamet

Telefon 4-79	1 vég, 10 méter prima vászon	390	Telefon 4-79
	1 drb. hat személyes abrosz, hat szalvétával	295	
	1 drb. hat személyes fehér damaszt étkező abrosz	198	
SZABÓ JENŐ			
divatkülönlegességek nagyáruházában CLUJ			

KOTTALEPAGE Kérjen jegyzéket

1 öl tüzifa 950 L.

II. oszt. hasábos 4 m³, tüzelésre kitűnően alkalmas Házhozszállítva. II. oszt. bükks és tölgy felaprítva, házhozszállítva 100 kgr.-ként 79 lei. — I. oszt. bükks hasáb és hántottfa ugy aprított, mint éles tételekben a legolcsóbb napi árban kapható Krausz Viktor, Str. Chinteu 1-3. Telef. 423

HIREK

As Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Főszerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a terráz megjelölésével engedjük meg.

Szolnay Sándor és Widmann Walter képiállítása

Szolnay Sándor és Widmann Walter művészete, a kiállítását nemrég bezárt Jándi Dávidon kívül talán a legegényibb, legmerészebb, legutkeresebb a többi erdélyiek művészete közül. Kétségtelenül sok izmos tehetséget ismerünk rajtuk kívül is, akik messze túlnőttek a vicinális-provinciális méreteken, de e két művész nemcsak a képviselt irányzat élességében, hanem az egyéniség szüntelenül zajló, variálódó gazdagságában is, horizontot rajzol az erdélyi képzőművészet szűk keretei felé!

Szolnay Sándor újabb képei rendkívül örvedetes élményt jelentenek azok számára, akik ezt a komoly művészt elindulása óta figyelemmel kísérik. A sötét tónusu, pesszimista Szolnay egyes újabb képein örvendezve látjuk a fri-sebb, lágyabb színek előmlését, az életigenlés jelét, mely eddigi műveiből annyira hiányzott.

De csak egy némelyik képén, mert a többiekben a régi Szolnay egyéniségével találkozunk: az expresszionistáival, aki az esetet költői látomásainak megrögzítésére használja elsősorban.

A kiállított művek között három olyan őszi tájképpel találkozunk, melyeknek hangulata részben zenei, részben lyrai érzéseket kavart bennünk: megfestett Verlaine-versek ezek, — vigasztalanok és megzokogatók, a természet kifarkéshetetlen titkai sötétlenek rajtuk torkot fojtogatón, könnyeket kicsalogatóan.

Aki így tud bánni esetével, aki ennyire szubtilissá tudja tenni a durva materiát, — az kétségkívül a kiválasztottak közül való — és Szolnay Sándor e legújabb tárlatával végérvényesen be is bizonyította, hogy az istenek kedvence.

Szépiával festett akt-tanulmányai még mindig morbid felfogásukkal fogják meg érdeklődésünket, de az érdeklődésen túl izlésünk tiltakozik szótlan akceptálásuk ellen. Különösképpen azért, mert ugyancsak szépiá-baráival festett és színekkel aláhangsúlyozott más aktjai a művészek, tele vannak szépséggel, érzéki vonással, formákkal és harmóniával.

Általában, minden egyéni iz, minden költői erő ellenére is, jól esne, ha Szolnay képein több rappal és fényel találkozna a szemünk. Igaz, hogy az ő északi, fájvirág lelkületétől ezt nem sok joggal kívánjuk. Mégis, éppen néhány szingazdag újabb képe azt a hitet rögzíti meg bennünk, hogy képzeltetben elnyomva, nem pedig rezonálásra képtelenül élnek a szineség, hangulati könnyedség képei, álmai, futófényei és látomásai.

Widmann Walter, ha nem is ellenpólusa, de mindenesetre élénkebb, kevésbé pesszimista, sőt sok vonatkozásban egyenesen ellentéte Szolnay Sándor egyéniségének. Widmann szemel fénytörések, sőt a ragyogás mámorában is szívesen elkalandozik. Egy-egy képén az impresszionista természetlátók színorgái kapják el tekintetünket, más képein már tompítottabban, de még mindig éles nünaszokban tör felszínre a tájak mosolygó élete, a hegycsúcsok, völgyek váltakozó koloritja.

Egy férfi ruhára

való 142 cm. széles szövet, komplett hozzávalóval **1350 lei.**

Szabó Jenő divatruházában
C L U J

A reuma nem gyógyíthatatlan betegség!

Tegyen kísérletet a világhírű „Kastanin“ bedörzsölővel és meg fogja látni, hogy reuma, csusz, köszvény, hüléses fájdalom stb. azonnal megszűnik. — 1 üveg ára 100 lei. — 4 üveg rendelésnél a portót nem számítjuk fel. Kapható minden nagyobb gyógyszerárban. — Főraktár: Dr. Biró gyógyszerár, Cluj, Piața Unirii

URANIA MOZGÓ RIFF és RAFF

tengerészek Raymond Hatton és Wallace Beery kedvelt művészek legújabb elsőrangú vígjátéka. Monopol Fanamet

völgyek váltakozó koloritja.

Figurális képein naturalista erőteljesség érvényesül leginkább, egy kevés iskoláság is megéreződik rajtuk, de összhatásba kétségen kívül megragadó, értékesek, hangulati elemekkel bőségesen telítettek.

Van a művészeknek egy téli képe, melyről a téli levegő, élet és hangulat olyan közvetlenséggel árad, mintha nem is képet szemlélünk, hanem a komprimált természetet állanánk közvetlenül szemközt.

Egész külön kollekcióját hozta el erre a tárlatra Widmann diszletterveinek, melyeknek nagyrészt megvalósítva láttuk már az opera színpadán. Erős fantázia, kivételes dekoráló készség és szinte meglepő stílus gazdagság jellemzi ezeket a terveket, melyek, eltekintve rendeltetésüktől, mint önálló illusztrációk is egy kivételes tehetségű művész kezeit dicsérik.

Szolnay és Widmann képiállítása a kisebbségi újságíróklubban nyílt meg és díjtalanul egész napon át megtekinthető.

Az „Arta“ termeiben szintén vasárnap nyílt meg Zágoni Szabó Lili tárlata is. Nőnél szokatlanul izmos, egyéni utakat kereső tehetségről tesznek bizonyosságok ezek a képek, melyeken élénk színek és a mozgás szerencsés kézzel megfogott vonalai kötik le a szemlélő érdeklődését. Különösen a párisi ucca életéből ellesett intimitások, speciális hangulati elemek azok, amelyeket a művésznő dicséretreméltó elevenségével, készséggel vázol fel vásznain. Tájképein erős hatásokat látunk visszatükrözni, de a megcsinálásban, a mikéntiségben becsületen mesterségbeli tudás és felkészültség érvényesül, ami egyenagában véve is elismerést érdemel. Zágoni Szabó Lili az erdélyi festőművésznők között határozottan reprezentatív nevet vívott ki magának s az a meggyőződésünk, hogy ezen, legújabb tárlatával neve, presztízse jelentékenyen emelkedett.

Zágoni Szabó Lili kiállítása egész nap nyitva van s díjtalanul megtekinthető. (s. l.)

— A román-magyar birtokper a hágai döntőbíróshoz utalják. Londonból jelentik: A „Daily Telegraph“ értesülése szerint népszövetségi körökben bizonyosra veszik, hogy a népszövetségi tanács a decemberi ülésükön a román-magyar birtokper a hágai döntőbíróshoz fogja utalni.

— A szovjet egy világkonferencia összehívását fogja javasolni a leszerelést előkészítő konferencián. Londonból jelentik: A „Daily Express“ értesülése szerint, a leszerelést előkészítő konferencián a szovjet delegáció egy világkonferencia összehívását fogja indítványozni, amelyen aprólékosan letárgyalják a leszerelés kérdését. A szovjet második indítványa Angliának fog szólni, melyben fel fogja hívni az angol-orosz diplomáciai viszony újra való felvételére.

— Eljegyzés. Farkas Rózsikát Reteag eljegyezte Berger Ferenc Dej. (Minden külön értesítés helyett.)

* Izléses ékszerket és dísz tárgyakat csak Erdélyi ékszerésznél találhat Targul-Muresen.

* Antiptysin tudóbaj elleni szer. Több mint 5000 gyógyult s már munkaképes ember igazolja biztos sikerét. Feltaláló Oláh Károly nagyernyei plébános ur. Engedélyezve a Román Közegészségügyi Minisztériumtól 1937/1924. Magyar szabaddal 64078-1914. Ismertető füzetet küld az egyedüli készítő: Osváth-gyógyszertár Targul-Mures.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg FISCHER ALBERT butorruházát: Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 61. alatt

Ládát, dobozt minden méretben és kivitelben prompt szállít Fagyapót gyár Rt. Cluj. — Telefon 10. szám

Egy női ruhára való **L 165**
 mintás szövet
 Egy ruhára való **L 235**
 kockás szövet

Szabó Jenő
 divatruházában, Cluj

— A Kemál összeesküvők ügye nem áll jól, de ezzel szemben áll az a közismert tétel, hogy a Katz és Fia cégnél (Piata Unirii 10.) férfiföltönyöket már 3.200 lejtől kezdve elsőrangú kivitelben lehet kapni.

— Az ötvenéves Ady. Ma ötven éve annak, hogy az érmindszenti kurián megszületett a magyar sors és a művészi magyar szó egyik letragikusabb és legzenialisabb költője: Ady Endre. Az idő méhe küldötte őt, hogy utólrhe tetlen szépségű szavakkal, a kifejezésnek szinte tüneményes eredetiségével fejezze ki mindazokat a nyugtalanságokat, melyek a működés-korabeli magyar élet talaja alatt erejedtek s az egész európai emberiség szívét és agyát megülték. Univerzális érvényű költő volt s talán ez okozta, hogy a művelt és differenciált magyarnyelvű zsidóság olyan rajongó lelkesedéssel állott melléje, ugyanakkor, mikor fajtestvéreinek nagyrésze — mókány nagyurak és habzó száju ködevők, — ahogyan ő maga nevezte el őket, elkeseredetten támadták, gunyolták, ostromozták. Ma már Ady nagysága nem problematikus, a virulens magyar reakció is szemet hunyt a külföldön is befutott költő gényusa előtt, akinek első világhódító versei zsidó asszony intelligenciájának tüzeben foganak, zsidó szerkesztő portálta őket és Nagyváradon, ebben a per excellence zsidó jellegű városban hóditották meg először a szíveket. Ha élve, ma ötvenéves volna Ady Endre, férfikora teljében lévő ember, aki talán mitsem értve bámulna arra az összeomláásra, amelyet megjövendölt. Az élet szentségét és a halál borzalmat feledtetlen zengésű szavakkal dalolta meg — és mégis: talán a sors kegyességének tudhatjuk be, hogy nem érte meg a mai idöket, ideáljainak és álmainak szörnyű megcsufoltatását. A diadalmas októberi forradalom hangjai mellett zárultak le mindörökre „sok szépet látott szemek”, melyeknek barna bogarából annyi fény, annyi melegség, annyi szenvedély sugárzott. Ha élve élte volna meg ötvenedik évét, ki tudja: vajjon ezek a szemek a régi sugarakat szóránk-e felénk, vagy netán őt is elragadta volna az az áradt, mely Szabó Dezsőt elragadta? Ki tudja. Nem is kérdezzük. Mi arra az Ady Endrére emlékezünk vissza, aki a „Bélyeges sereg“ költője volt s akinek gényusa olyannyira rokon volt velünk, akinek szíve annyiszor dobbant össze a miénkével...

„CINA“
 étterem
 Bukarest, Strada C. A. Rosetti
 Clubul Agricol. — Teljesen újjáalakítva
megnyílt!

Kiváló román és idegen konyha. Gazdag tartalom fix villásreggelik 120 lei.

Tánc termek.

A Gica és Const. Ionescu Testvérek hangversenyeznek.

Külön termek ünnepek és egyesületek részére.

1 drb. alsó lepedő, prima minőségben 228
 1 ingre való zefir, 3 méter .. 117
 1 méter prima tennisz flanel.. 37

SZABÓ JENŐ
 divatkülönlegességek nagyruházában, Cluj

K
 M
 a 38

(Bucure tudósító) a költségvetés pénzügyminis-
 tere szóló a költségvetés
 vagyis 2 m
 tavalyi. Er
 zata csak
 augusztusba
 teteleket az
 1 milliárd
 get között
 az adójöved

Külföldi

A külföldi
 és nyilvánt
 lett, hogy
 erős konkur
 vitele sok e
 ország példa
 lödik: gabor
 dennemü te
 készített ár
 rendezési c
 utóbbi cikk
 nagyobb üzl
 a Keleten m
 tól eltéröleg
 Ki kell emé
 lentkezés szü
 gépekben é
 mezőgazdaság
 kekben, azo
 szinegben. M
 kultura mel
 képeznek, me
 nagyobb üzle
 ország érdekl
 párnázáshoz
 diái cégek te
 cikket keré
 festi és kefé
 keresletnek.

Nagy exp
 országban.
 lások folyna
 érdekében. A
 bank és a
 alaptöke 60
 bank 125 mil
 abból a célbo
 illetve, hogy
 getek biztosít
 lalkozott azzá

Egyesült Kö
 jelzálogban

Devizák

Zürich
 Newyork ..
 London
 Páris
 Milano
 Prága
 Budapest
 Belgrád
 Bukarest
 Varsó
 Bécs
 Berlin

Száz lej ár

Közgazdaság

Még novemberben parlament elé kerül a 38 milliárd 275 millió állami költségvetés

Külön budgetjük van az autonóm állami intézményeknek

(Bucuresti-Bukarest, nov. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyes szakminisztériumok költségvetéseinek összesítése megtörtént és a pénzügyminisztérium véglegesen lezárta az 1928. évre szóló állami budget összeállítását. Az új költségvetés összege 38 milliárd 275 millió lej, vagyis 2 milliárd 365 millióval több, mint a tavalyi. Eredetileg az 1927. évi budget előirányzata csak 33 milliárd 390 millió volt, de augusztusban úgy a kiadási, mint a bevételi tételeket az újra megalakult liberális kormány 1 milliárd 250 millióval felemelte. A két budget között mutatkozó többlet a bevételeknél az adójövedelmek normális emelkedése és nem

adóemelések folytán állott elő, a kiadásoknál pedig a tisztviselői fizetések rendezése miatt, valamint a nyugdíjpénztár és más ilyen intézmények állami szubvenciójának felemelése folytán.

A 38 milliárd 275 millió azonban csak a kimondott állami költségvetés összege, amelyhez hozzá kell még számítani az autonóm állami intézmények: a vasút, posta, letétpénztár, nyugdíjpénztár, stb. költségvetéseit. A pénzügyminisztériumban most a budget indokolásán dolgoznak. Az új állami költségvetést legkésőbb november végéig betervezik a parlamentben.

Külföldi érdeklődés romániai áruk iránt.

A külföldi országokban egyre növekvő érdeklődés nyilvánul meg romániai cikkek iránt. Amellett, hogy egyes áruknál a magyarországi piac erős konkurrenciát jelent, a keresett cikkek kivitele sok esetben igen rentábilis volna. Görögország például a következő cikkek iránt érdeklődik: gabona, buzakeményítő, szalámi és mindennemű textiláru, úgy szövetségben, mint készített áruban, továbbá háztartási és házbereendezési cikkek, elsősorban kályhák, mely utóbbi cikkekben az egész közeli Keleten nagyobb üzleti lehetőség kínálkozik, minthogy a Keleten most épülő házak, régebbi szokásoktól eltérőleg, kályhafűtésre vannak berendezve. Ki kell emelnünk még az egész Balkánon jelentkező szükségletet könnyebb mezőgazdasági gépekben és szőlőpermetezőkben, valamint a mezőgazdaságban használatos mindennemű cikkekben, azonkívül szőlőkarókban, hánscsban és zsinagban. Mindezen cikkek a terjedő belterjes kultúra mellett egyre nagyobb szükségletet képeznek, melyet cégeink, kellő utánjárás mellett, nagyobb üzletkötésre használhatnának fel. Németország érdeklődése gyógynövényekben, lőszörben, párnázáshoz szükséges kőcban élénk; az olaszok játékaruban lépnek fel vevőként. Csehszlovák konzervgyárak gyümölcs iránt tanúsítanak érdeklődést. Osztrák cégek palackcsomagoláshoz szükséges szalmatok iránt érdeklődnek. Hollandiai cégek tengerentúli szállításra egészségügyi cikkek keresnek. Kanada részéről az európai fűst és kefeipar-termékek örvendenek élénk keresletnek.

Nagy exportbank van alakulóban Németországban. A német nagybankok közt tárgyalások folynak egy nagy exportbank alapítása érdekében. Az alapításban, hír szerint, a jegybank és a Golddiscount-Bank is részt vesz. Az alapítóke 60 millió márkára lesz, azonkívül az új bank 125 millió dollár kölcsönt is fog felvenni abból a célból, hogy a kivittelt finanszírozza, illetve, hogy az exportban kihitelezett összegeket biztosítsa. Eddig a Golddiscount-bank foglalkozott azzal, hogy az exportált árukért ka-

pott váltókat és elismervényeket visszleszámlította, minthogy azonban ez a bank természetesen csak rövidlejáratu hitelek nyújtását, az új exporthitel-banknak az volna a feladata, hogy hosszulejáratu hitelek is nyújtson. A német ipar ugyanis a külföldön azért nem vállalkozhatott, mert egyes vállalkozások, minők vasutépítés, kikötőépítés, gyárépítés, gyárak berendezése, hosszabb, gyakran évekig tartó hitelezést igényel, erre pedig Németországban eddig nem volt pénzintézet. Most ezen akar ez az alapítandó új intézet segíteni s ezzel a német iparnak és a német vállalkozásnak külföldi versenyét akarja elősegíteni.

Iparpártolási kedvemény. A november 19-iki 257. számú „Monitorul Oficial”-ban közzölt minisztertanácsi határozat értelmében Popa Constantin vaskóhi (biharmegyei) márványbányája megkapta az iparpártolási törvényben előírt kedvezményeket.

Harmincmillió lejjel fizetésektelen az aradi Vulcu J. Maxim cég. A szerény kérések közül nagy iparvállalattá fejlődött aradi Vulcu J. Maxim csavargár ellen ismét elrendelték a csődöt. Az első csődöt is ez év elején a „Continental” Vaskereskedelmi Rt. kérte meg Vulcu ellen, aki hét millió lejjel tartozott a cégnek. A csőd elkerülésére Vulcu új tökéredekeltetést hozott össze, amely az utolsó pillanatban azonban visszalépet a szanalási akciótól és így a Continental, minthogy követeléseit nem látta biztosítottaknak, most másodsor is megkérte Vulcu ellen a csődöt, amelyet a törvényszék el is rendelt. A vagyoni státus összeállítása szerint a tartozások harmincmillió lejjel rúgnak. Ebből tizenhárommillió lej erejéig aradi pénzintézetek vannak érdekelve, akiknek követelése be vannak kebelezve a vállalat ingatlanaira. Hárommillió lej hitelt folyósított a vállalatnak a Ipari Mitelintézet (Creditul Industrial) is, ennek követelése azonban szintén jelzálogilag van fedezve és így nem érheti károsodás. A többi jelzálogilag nem fedezett hitelezők azonban a esődeljárás folyamán követeléseiknek csak igen kis töredékéhez fognak

hozzájuthatni. Vulcu J. Mazim és barátai egyébként nem adták fel a reményt még most sem a vállalat szanalására és igyekeznek a esődeljárásán belül kényzseregyezséget kötni.

Németország felemelte a tengeri bevételi vámját. A „Berliner Börsenkurir” jelentése szerint a német birodalmi tanács a már felemelt agrárvámok ügyében elhatározta, hogy a tengeri importvámját ismét felemeli, mégpedig a jelenlegi 3-20 márkáról 5 márkára métermázsként. Ugyanezen az ülésen a birodalmi tanács foglalkozott a német-jugoszláv kereskedelmi egyezmény életbeléptetésének kérdésével is, amely a takarmányi célokra szolgáló tengeri bevételi vámját 3-20 márkáról 2-30 márkára mérsékeli, úgy, hogy a jövőben csakis a más célokra importált tengerinek lesz öt márkára a vámja.

Kénsav, sósav, salétromsav stb.
savak állandóan raktáron
Cserő B., Arad, P. A. Jancu 22.

Remington modell 92 és PORTABLE
a világ legjobb írógépei. **Révész Ernő,**
Targu-Mares. Kérjen ajánlatot!

SPORT

Vasárnapi sportesemények
A Haggibbor első győzelme a bajnokságban.
KMSC—Universitatea 3:1 (0:1) Romania—
KAC 2:0 (0:0)

(Cluj-Kolozsvár, nov. 21. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi bajnoki mérkőzések általában meglepetéssel végződtek. Csupán egyetlen meccs végződött a papirformáknak és a várakozásnak megfelelően: a Haggibbor lelkes és jó játék után legyőzte az Academia-t és így elkerüli az utolsó helyet a bajnokságban. Az U meglepetésszerűen vereséget szenvedett a tempóbíró munkájától, a KAC-nak a Romania előtt kellett meghajolnia. A mérkőzésekről szóló tudósításainkat alább adjuk:

Haggibbor—Academia 3:1 (2:0). A Haggibbor Klein—Gombos, Wesel—Ordentlich, Kinigli, Zélig II—Márk, Lebovits, Rosenfeld Gyuri, Weisz, Mátyás összeállításban biztosan és megérdemelten győzött. Jeleztük azt, hogy a megspékelt és Klein távozásával is meggyengített Haggibbor a legutóbbi mérkőzések alkalmával már örvendetes formajavulástól tett tanúságot és hogy az eltávozott nagyok helyét pótoló ifjúsági erők fejlődése biztató perspektívákat nyújt. Ennek a kétségtelen fejlődésnek első eredménye volt a tegnapi győzelem, amelynek értékét nem kisebbíti az, hogy egy viszonylagosan gyenge csapattal szemben érte el a Haggibbor.

A győzelem orszlánrésze a centerfedezet posztján briliáns teljesítményt nyújtó Kiniglit illeti, aki a mezőnynek fejfel kimagaslóan legjobb embere volt. Labdaosztása, fejjátéka, játékképzése mind a nagy centerhalfra emlékeztetnek. Szépen fejlődik a nagytechnikaú Gombos is. Kivülük Rosenfeld Gyuri, Zélig Luki, Wesel és Klein kapus játékát kell kiemelni. Utóbbi bravurosan védett, viszont az egyetlen kapott gólnál bosszantóan hibázott. Az első gólt a 26-ik percben Kinigli átadásából Mátyás lövi. A 36. percben egy kornerből beadott labdát Ordentlich a keresztfára lö, a visszapattanó labdát Kinigli menthetetlenül rendeltetési helyére juttatja. A második féldő 36-ik percében henc miatti tizenegyesből Rosenfeld Gyuri rugja a Haggibbor harmadik gólját, néhány perccel később egy messziről rugott guruló labda Klein cipője orrától pattan a Haggibbor hálójába. Anton Muresan pártatlanul és kifogástalanul bíraskodott.

Romania—KAC 2:0 (0:0) Izgalmas mérkőzés, amelyet az egységesebb Romania megérdemelten nyert meg Cipogán és Baba góljaival. Biró Dürer.

KMSC—Universitatea 3:1 (0:1). Az egyetemi csapat az első féldőben lendülettel és szépen támad, Giurgiu révén a vezető gólt is eléri és a mérkőzés biztos győztesének látszik. Helycsere után azonban Giurgiu II-t, aki az U. csatársorának lelke volt, egy fault miatt kiállította az erélyesen bíraskodó Grimm, az egyetemi csapat öszesedik és bár a boxoló Burger kapus kiállítása a munkáscsapatot is meg-hendikapeli, ezek Bozsi (2) és Fekete góljaival fő-lényesen nyerik a mérkőzést. A játék lefolyása meglehetősen izgalmas és durvaságokkal tarkított volt. A két tábor a tribünön is farkasszemet nézett

Tőzsde

Ünnep miatt a bankok nem dolgoztak.

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 november 21 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich		—	—	49075		11017	13680	65070	1929
Newyork		51845	51842	2543		57110	70920	3375	—
London		2527 ^{3/4}	252812	12403		2785	345887	16452	48768
Páris		2038	2038 ^{1/2}	—		2245	2788 ^{1/2}	13270	393 ^{1/4}
Milano		2820	2820	13825		3107 ^{1/2}	3858	18372	544
Prága		1537	1537	75 ^{1/2}		169225	210187	—	296 ^{1/4}
Budapest		9082 ^{1/2}	9080	—		—	12418	591	—
Belgrád		913	913	—		1005 ^{1/2}	124887	5942 ^{1/2}	176 ^{1/4}
Bukarest		320	320	1565		353	439 ^{1/2}	20 ^{7/8}	62 ^{1/2}
Varsó		5820	5820	—		6405	79505	378 ^{1/2}	—
Bécs		7312	7310	—		8053 ^{3/4}	—	47575	—
Berlin		12375	12375	—		13635	16933	80537	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 320, Páris 1565, Budapest 353, Bécs 43950, Prága 20875.

165
235
nő

gye nem áll
rt tétel, hogy
(.) férfitöltő-
rangu kivitel-

tven éve an-
megszületett
ar szó egyik
költsége: Ady
ogy utólrhe
zesnek színe
ki mind-
a működése-
erejedtek s az
gyát megülték.
án ez okozta,
magyar nyelvű
állott melléje,
nagyrésze —
ködevek, —
elkeseredetten
la már Ady
ulens magyar
ő is befutott
lágghódító ver-
k tűzében fok-
ket és Nagy-
szidó jellegű
sziveket. Ha
ndre, férfikora
sem értve bá-
rem megjövén-
lál borzalmát
alolta meg —
gének tudhat-
időket, ideál-
sufoltatását. A
ngjai mellett
et látott szel-
ól annyira fény,
sugárzott. Ha
ét, ki tudja:
akat szórának-e
ta volna az az
ta? Ki tudja.
y Endrére em-
sereg” költsége
rokon volt ve-
bbant össze a

A“
m
Rosetti
jjáalakítva
It!

a. Gazdag
120 lei.
k.
nescu
nyeznek.
egyesületek

mi-
... 228
er .. 117
nel.. 37
E N Ő
zában, Cluj

egymással és nem egyszer tettelességre is került sor. *Haggibbor II.* — *Académia II.* 13:0 (0:0). A Haggibbor tartalékjai iskolajátékokat produkálnak. A szezon legnagyobb gólarányával nyerik a mérkőzést.

A bajnokság állása

	Játszott	Győzött	Döntetlen	Veszített	Adott gólok	Kapott gólok	Pontszám
1. Romania	6	4	2	—	12	4	10
2. KAC	6	4	—	2	9	8	8
3. KMSC	6	3	1	2	15	10	7
4. RMS	6	3	1	2	12	9	7
5. CFR	7	3	1	3	7	9	7
6. Universitatea	3	2	—	1	13	4	4
7. Haggibbor	7	1	1	5	6	22	3
8. Academia	5	—	—	5	4	12	—

Vidéki eredmények:

Nagyvárad. Törekvés—Amatőr 4:1 (3:0). Bajnoki.
Temesvár. TMTE—TAC 3:0 (3:0). Bajnoki, bíró Darcu.
 Politechnica—Rapid 5:1 (2:1).
 Banatul—UDR Resica 2:1 (1:0). Bajnoki, bíró Falb.
Arad. AAC—Vonia 6:2 (3:0). Bajnoki, bíró Burdán.
 Gloria—CFR—Olimpia 4:0 (1:0).

Külföldi eredmények:

Budapest. Ferencváros—III. ker. TVE 6:1. Góllövők: A 31. percben Takács, II. félidő 6. p. Takács, 15. p. Takács, 31. p. Takács, 34. p. Szedlacsek (fejes), 38. p. Takács I. faultjáért tizenegyet lö Tritz, 40. percben Kohut.
 Ujpest—Kispest 5:2 (4:1). A második félidőben Ströck összeütközik Dénessel és orrsonttörést szenvedve, a mentők szállítják kórházba.
 Sabaria—Nemzeti 3:0 (1:0).
 Hungaria—Budai 33-as 6:1 (2:1).
 Vasas—Attila Miskolc 1:0 (0:0).
Szeged. Bástya—Bocskay 1:0 (0:0).
Bécs bajnoki eredmények. Floridsdortner AC—Admira 3:2 (1:0), Vienna—Rapid 4:1 (0:1), Hakoah—WAC 3:1 (2:1), Slovan—Simmering 2:1 (1:1).

Hornyolt
és hódfarku cserepet
 legjutányosabb árban
 prompt szállításra ajánl
Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt.
 Cluj, Piața Unirii 20

Endetail Engros
Legolcsóbban
legelőnyösebben
vásárol
 divatos, izléses
szőrmebundákat
buákat
 minden szőrmeárut
MARTONFFY
Testvérek & Co
 szűcsáruházban, — Kolozsvár
 Főter 20. — Telefon 10-25.

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Kedd: Broadway. (Ujdonság hatodszor. Poór Lilivel. Ihász Aladárral, Táray Ferenczel, Janovics Jenővel. Bérletszünetben. Sorozatszám: 114.)
Szerda: Csattan a csók. (Operette-ujdonság először. Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárral. Premier-bérlét 16. szám, Sorozatszám: 115.)
Csütörtök: Csattan a csók. (2. odaszor. Napi bérlét 18. szám, C. Sorozatszám: 116.)
Péntek: Csattan a csók. (3. odaszor. Napi kérlét 19. sz. A. Sorozatszám: 117.)
Szombat 3 1/2-kor: Egy új Velencében. (Ifjúsági-előadás nagyon olcsó helyárakkal. Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral. Bevezetés előadást tart: Kende János Sorozatszám: 118.)
Szombat 8 1/2-kor: Dohnányi Ernő hangversenye. (Bach, Beethoven, Chopin, Brahms, Liszt, Dohnányi, Schubert művei: Mérsékelttel emelt helyárakkal. Bérletszünetben. Sorozatszám 119.)
Vasárnap 3-kor: Piroška és a Farkas. vagy: A Villámkirály lánya. (Gyermek előadás olcsó helyárakkal. Sorozatszám: 120.)
Vasárnap 6-kor: Bizáncz. (Poór Lilivel, Tárayval, Janovics Jenővel. Sorozatszám: 121.)
Vasárnap 8 1/4-kor: Csattan a csók. (Operette-ujdonság 4. odaszor. Napi bérlét 18. szám, B. Sorozatszám: 122.)
Hétfő: Finom kis lakás. (Francia bohózat-ujdonság, először. Bérletszünetben. A premier-bérlők helyeit az elővételi pénztár szerda déli 12 óráig fentartja. Sorozatszám: 123.)
Kedd: Finom kis lakás. (2. odaszor. Bérletszünetben. Az A. bérlők helyeit csütörtök déli 12 óráig fentartja az elővételi pénztár. Sorozatszám: 124.)

A színházi iroda közleményei

Ma este: Broadway bérletszünetben. Hatodszor kerül színpadra ma este a legizgalmasabb, egyben a legmulatságosabb amerikai ujdonság, a Broadway. Múltán a ma esti előadást bérletszünetben tartják meg, az összes és zsöllyeszedek is a nem bérlő közönség rendelkezésére állanak.

Csattan a csók. A legfinomabb, legszellemebb és legszebb zenéjű francia operette-ujdonság kétségkívül Csattan a csók. Páris közönségét tavaly magával ragadta ennek a ragyogó operettnek szépsége. Egy éven át adták minden este Párisban s minden este a zsűfőlásig megtelt nézőtér kitérő lekés tetszése pecsételte meg a darab nagy sikerét. A párisi, majd ez évben a budapesti sajtó ritka egyértelműséggel konstataálta, hogy a Csattan a csók a legjobb és legművészebb operette, a francia operette-írásnak igazi gyöngyszeme. Nálunk szerdán este lesz a Csattan a csók premierje parádés szereposztásban gondos előkészületek után, a főszerepekben: Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, Miklóssy Margittal, László Andorral, Ihász Aladárral, Kiss Manyival, Kőszegi Margittal, Leövey Leóval, Selmei Mihállyal, Lantos Bélával. Csütörtökön, pénteken és vasárnap este megismétlik a Csattan a csók előadását.

A Dohnányi-koncert. Akinek még nincs jegye Dohnányi Ernő szombat esti hangversenyére, az siessen a Magyar-Színház pénztárához, biztosítsa helyét, mert az érdeklődés olyan nagy, hogy holnap már minden valószínűség szerint egyetlenegy jegy sem lesz a pénztárnál kapható.

A Finom kis lakás premierje bérletszünetben. Hétfőn este lesz a Finom kis lakás premierje. A Finom kis lakás telivér párisi bohózat, szókimondó, ragyogóan ötletes, végtelenül mulatságos. Tíz év óta nem irtak még a franciák sem ennél kacagtatóbb bohózatot. Félkilencetől 11-ig rengegn fognak a színház falai a harsogó nevetéstől. Sokan intézték a színház igazgatóságához azt a kérdést, miért tartják meg a Finom kis lakás előadásait bérletszünetben? Az igazgatóság ezuton közli, hogy azért, mert a legszigorubb elővigyázattal gondolt arra, hogy a bérlők csak olyan darabot kapjanak, amelynek előadásához gyermekeiket, serdülő leánykaikat is gondtalanul elvihetik. A Finom kis lakásban nincs semmi olyan, ami a józólést sértené, de tekintettel

Szőrme mikádó L. 4000

Átmeneti kabátok Bőrkabátok

Neumann M. Cluj
 férfi- és fiuruha-áruháza
 Főter 14.

APROHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Elveszett egy goblin. Elveszett az Unió-utca és Főter között egy ovális két fejet ábrázoló goblin. A megtaláló nemese cselekedetét követ el, ha a goblin, amit egy árva leány veszített el, a Ferdinánd király-ut 3. alá viszi, Sonderlingékhez.

Hőfehér liba oll pihével vegyesen előad. Weiszman Szécl nyi-ter 39.

Perfect román, német, magyar nyelvismerettel, 9 évi praxissal, uridivat szakmában, némi irodai gyakorlattal — jelenleg vezetősegéd (nő) — megfelelő állást keres. „Bizalmi állás” jellege.

Férjhez adnám 20 éves, intelligens hűgomat. Hozományja 200 ezer lej, zongora és szép kelegye. Feltétlen intelligens egyének irjanak teljes című levelet „Orvos” jellegű a kiadóba.

Tüchtigen Mode und manufakturwaren Kommiss u. Auslagerangieur, die 3 landes sprachen. mächtig wird akceptiert geschlossenen Auch ein Praktikant wird aufgenommen. Abraham Schlesinger Sibiu.

Perfect gyorsírásra rövid idő alatt megtanítom, a legujabb módszerrel. Cím a kiadóban.

arra, hogy a francia jókedv néha szókimondásig sikamlós, az ötlet szabadon szaporakázik. Am a színház mégis figyelemmel van a bérlők érdekeire s ezért a premier-bérlők helyeit a hétfői előadásra szerda délig az A) bérlők helyeit a keddi előadásra csütörtök délig fentartja, hogy akik megakarják nézni a Finom kis lakást a megszokott helyükről nézhessék azt végig.

Dohnányi fogja dirigálni november hó 29 én a Magyar-uccai kétágu ref. templomban a IX-ik szimfóniát, amely templom egy akusztikájánál, mint hármashajójánál fogva a legalkalmasabb ily nagyszabású zenei mű előadására. A templom fűtve lesz. Ilyen hatalmas zene-és énekkar elhelyezésére alkalmasabb helyet nem is találhattak volna. A 120 tagu énekkarnak, amely a Zenekonzervatórium női karából és az Iparos Egylet férfi karából van összeállítva és különösen ez utóbbinak, amely nemcsak Kolozsvárnak, hanem egész Erdélynek a legkiválóbb dalárdája, alkalma lesz éppen a IX-ik szimfóniában technikai tudását csillogtatni mert a IX. szimfónia előadásának legfontosabb feltétele a jó énekkar. Sok helyen csak az énekkar hiányán mulik annak előadása, mert a zenekarra nem ró nehezebb feladatot, mint pld. az Eroica, vagy a VII-ik szimfónia. Szólistáknak is sikerült a Léway—Albisy, dr. Fellner, Bretán szóló quartettet megnyerni. Jegyek válthatók Lepage főtéri üzletében.

Kottát bármilyet óhaj, azonnal megkaphatja
legolcsóbban Király J.
 zeneműkereskedésében — Főter 15. szám

Viktoria

(Cégtulajdonos: FISCHER RUDOLF)
butorraktár
 Cal. Reg. Ferdinand 40. sz. alól átköltözött Str. Reg. Maria 9 sz. alá saját házába. Az átköltözéssel kapcsolatosan az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított áron szereshetők be.

7-39 Telefon 7-39

FOCUS

tűzfavállalat
 előnyösen ismert tűzifaberzserzési forrás, Cluj
Str. Gheorghe Enescu 3.
 Tel. 4-88 (volt Gyufagyár-u.) Tel. 4-88